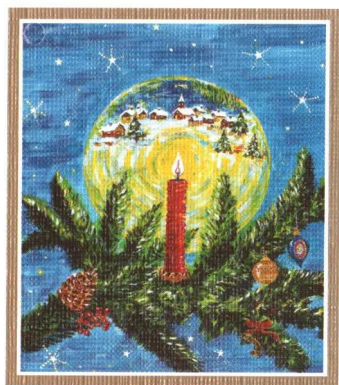

Emlékezzünk elhalt BAJTÁRSAINKRA

.2012. december 19-én Szécsi István - a POFOSZ Kegyeleti Bizottság vezetőjével tárgyalások kezdődtek a **Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. vezérigazgatójával** a Fiumei úti temető iroda helységében.

Hosszú ideje, hogy a 233-s parcella sorsa nincs rendezve. Bajtársaink, akik az 1956-os Forradalom megtorlásának ártatlan áldozatai még mindig méltatlan helyen nyugszanak.

A méltó nyughely, a tiszteletadás irányába kezdődtek a fenti napon a megbeszélések.

Szécsi István előadta, hogy szeretné, hogy a 233-s parcella hasonló rendezés alá essen, mint ahogy ez megtörtént a 298, 300, valamint a 301-s nyughelyekkel kapcsolatban is.

Az újonnan megválasztott igazgató készségesen vette fel a kapcsolatot a POFOSZ képviselőjében tárgyaló Szécsi Istvánnal és elmondta, hogy a 233-s parcella rendbetételének semmi akadályja nincs a Temető Felügyelet részéről, de előbb tisztázni kell a következőket:

- Akarják-e a 233-s parcellából exhumáltatni az elhunyt 56-os bajtársakat?
- Amennyiben nem, akkor a temető kertészete felvállalja a rendbetételt / tervezet

készítése folyamatban / csak tisztázni kell, hogy a munkadíjat ki fogja finanszírozni?

Szécsi István tájékoztatást adott a megbeszélésről

- Dégi András POFOSZ elnökének,
- Dr. Lomniczi Zoltán Emberi Méltóság Tanács elnökének
- Dr. Boross Péter Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnökét az ünnepek előtt

már nem tudta értesíteni, de a tárgyalások folytatásáról , ami 2013. január 9-én megismétlődik , tájékoztatni fogja az Elnök urat.

2012. Karácsony estéjén

Szűcsné Horváth Erzsébet

1956-os Hagyományörzők /POFOSZ/

Melléklet:

MESÉL A 233-AS PARCELLA

Előző írásaimban azokról Statáriális Bíróságok által kivégzettekről írtam, akiket ebbe a parcellába kapartak el Kádár megtorló intézkedéseinek következményeként. A 233-as parcella, a temető bejáratától legalább egy km-re található. Információim szerint, 1919-20-ban majd 1956-57-ben temettek ebbe a parcellába, de a temetési szokások változása miatt, ritkábban telítődnek a parcellák, így a távolabbiakat ezért nem hasznosítják újra. Az ide eltemetett egykori kivégzettek nem exhumálhatók voltak és 1990 után egy határozat révén, védettekké vannak nyilvánítva.

3 évvel ezelőtt az a Farkas György kért meg, hogy kilátogatnák-e vele a 233-as parcellába. Ő jó pár éve, a saját költségén készített fényképeket rak ki minden évben a 301-es parcellába nyugvó egykori kivégzettek vélt, vagy valós nyughelyeihez október 23-a környékén. Amikor oda kiértünk, alig tudtunk bemenni a parcellába a bokroktól, fáktól és a sűrű aljnövényzettől. Hiába volt a parcella elhanyagolva, azért mégis látszott, hogy vannak, akik számon tartották, hogy itt vannak egykori'56-osok. Megtaláltuk Szabó Jani bácsi fejfa keresztjét, rajta egy

márványtáblán a feliratot is. Nemzeti színű szalag és koszorú volt a fejfáján, de a parcella szélén, a fákra akasztva, több helyen láttunk nemzeti színű szalagokat. Majdnem e parcella mellett van a 215-ös parcella, ahova II. világháborús szovjet katonák vannak temetve és a parcella gyönyörűen rendezett állandóan ápolt. Mivel a 301-es parcella mellett ki van írva, hogy kik fekszenek a 233-as parcellába, felháborítónak tartottuk, hogy az ittlévőket, a mindenkori kormányok feledésre ítélték. Írtam egy cikket a Világ Magyarása c. nemzeti hetilapba, majd megkerestem Kiss Imrét, hogy meg tudná-e szervezni, hogy kitakarítsuk a

parcellát, ha már a hatalom feledésre ítélte az ott nyugvó „56”-os kivégzetteket. Szerencsére, nyitott kapukat döngtettem, mert a POFOSZ budapesti elnöke Szalai Zoltán és társai megszervezték a társadalmi munkát és hétvégeken hozzákezdünk a parcella takarításához, amit eddig minden évben megismételtünk. A temető illetékesei kijelölték a számunkra érdemes sírokat, ugyanakkor erős ellenőrzést is kaptunk a temető biztonsági szolgálata által. Hogy mi célból, az máig sem derült ki. Ez is enyhült és a későbbiek során odáig jutottunk, hogy a parcellatakarító POFOSZ tagok gépjárművei után, nem kellett parkolási díjat fizetnünk és az ellenőrzések is abbamaradtak. A parcella melletti út helyén egy széles és mély hosszú gödör volt látható, amiről egyesek azt feltételezték, hogy 1956. október 25-i Országház előtti galád gyilkosság áldozatainak egy részét is ide temették ideiglenesen. A temető igazgatóságtól kapott tájékoztatás szerint, a lakossági szükséglet kielégítésére, innen pótolták a földet, a sírhantok feltöltésére. Nem találtam olyan bizonyítékot, amely igazolta volna az 1956-os „elföldelést”. Ígéretet tettem arra, hogy ha a parcella kitakarítása megtörténik, én meg vállalom, hogy az itt kivégzettekről írok. Támogatott Mádi Jenő akkori POFOSZ elnök és az „56-os Intézet”ől hivatalos kutatási támogatást kaptam és ennek alapján az ÁBTL-ben levő kutatásokat elbíráló kuratórium engedélyezte az 1956-tal kapcsolatos kutatási kérelmemet. Magam sem tudtam, hogy mire vállalkozok, de eddig közel 150 napot kutattam többek között a Hadtörténeti Levéltárban és a Pest megyei Levéltárban is, hogy közreadhassam ezt a pár cikket. Nem bántam meg a sok időtöltést, mert sok olyan adatot találtam, amit közre is adhatok, bár az itt talált adatok hitelességét is olykor fenntartással kell fogadni, hiszen nem az igazság körütekintő feltárása volt a cél, hanem az adott témában bizonyítható volt-e az utóbb kivégzettek bűnössége. Hogy bizonyos adatoknak utánanézhessenek, fölvettem a kapcsolatot a temetőgondnoksággal, de egyszerűen nem álltak szóba velem, mondván, hogy ők nem illetékesek, akit meg megneveztek, azt mondta, hogy nincsenek adatok. Szerencsére, mindig van segítség és baráti összeköttetés segítségével belenézhettem a temető 1957-es Főkönyvébe és láthattam, hogy kit, mikor, hova temettek. Ebben a parcellában többen voltak eltemetve, de amikor már lehetőség volt rá, több egykori kivégzettet elvitt innen a családja.

Jelenleg a következő egykori kivégzettek találhatók a parcellába:

Dudás József államellenes szervezkedés,

Szabó János a Széna tér egykori parancsnoka, államellenes szervezkedés,

Bartók János fegyver és lőszerrejtegetés,

Bencsik József fegyver és lőszerrejtegetés,

Léderer Jenő Tibor gyilkosság büntetvének kísérlete és más bűncselekmények elkövetése,

Pintér József fegyver és lőszerrejtegetés,

Pólya Ferenc Sándor fegyver és lőszerrejtegetés,

Szívós Géza fegyver és lőszerrejtegetés.

Vannak még többen is, de egyeseket november 4-én lőttek főbe, másokat pedig mással is megvádoltak. Bár a vádak igaznak bizonyultak, azért ők sem voltak rosszabbak azoknál, akik azért vehették el mások életét, mert őket a megtorló gépezet eszközként használta.

Akikről írtam, azt vehettem alapul, amiről jegyzőkönyv és ítélet van, de figyelemmel kellett lennem a megjelenéséhez szükséges rövidítésekre is. **Ha valakinek kiegészítője van a cikkekkel kapcsolatban, várom jelentkezését a szerkesztőség levelezési címén.**

Mivel az „56”-ért kivégzettek sírjait az állam nyilvánította védetté, úgy gondolom, kötelessége is a sírok állandó rendben tartása, **mert aki 1956 örökösének nevezi magát**, ne csak akkor beszéljen róla, ha politikai hasznot remél, hanem ugyanúgy, mint a 215-ös, 298-as, 300-as, 301-es parcellákat, tartsa rendbe a 233-ast is állandóan. Mi ugyan szívesen tettük a dolgunkat, de ne vállaljunk magunkra állandóra olyan terhet, ami nem a mi feladatunk, főleg, ha ennek anyagi vonzata is van.

A POFOSZ-nál, éppen a 233-as parcella kapcsán, megalakult a **Kegyeleti Bizottság Szécsi István vezetésével** és úgy tűnik, hogy megoldás előtt van a 233-as parcella ügye is, de számunkra csak az ad megnyugtató képet, ha a védett sírokban nyugvók azon a helyen maradnak, ahol most vannak. Hogy milyen döntést hoztak a megfelelő szinten, az szinte napok alatt kiderülhet. A megfelelő döntést mindannyian üdvözljük, de talán már 1990-ben kellett volna meghozni a megfelelő, megnyugtató döntést, mert ha valóban volt rendszerváltás, akkor miért nem volt felelősségre vonás az egykori megtorló gépezet felelősei bűnösségét illetően? Meddig kell még várni arra, hogy ne csak kimondjunk valamit, hanem szerezzünk is érvényt a kimondott szó erkölcsi igazságának?

2012. 12. 10.

Bencze Pali

BENCSIK JÓZSEF

Bencsik József 1932. 04. 25-én született Budapesten. Anyja neve: Zsiga Mária. Nős, Élő Erzsébettel és egy gyermeke van. Lakik: Rábaszentmiklós Fő utca. 8 általánost végzett alkalmi munkás, büntetlen előéletű magyar állampolgár. Kivégzésének okait követhetjük a Budapesti Katonai Bíróság **B. VI.2141/57-es** számú ítéletének indoklásával.

Az 1957. 03. 25-én megtartott nyilvános tárgyaláson a következő ítéletet hozta:

Az 1957. 03. 06 óta előzetes letartóztatásban levő

- I. rendű vádlott, **ifj. Bencsik József** 1932. április 5-én született Budapesten. An. Zsiga Mária Rábaszentmiklós Fő utcai lakos magyar állampolgár,
- II. rendű **Bencsik Jenő** 1934. 08. 03 Budapest, an: Zsiga Mária Bp. VII. Karácsony Sándor utca 26 szám alatti lakos, magyar állampolgár **B Ű N Ő S**

A BHÖ. 33. 34. pontjában foglalt és az 1956: 26. tvr. által rögtönbíráskodási eljárás alá utalt **fegyver és lőszerrejtegetés** bűntettében és ezért mindkét vádlottat

K Ö T É L Á L T A L I H A L Á L R A Í T É L I..

De kövessük az eseményeket 1956. október 23-ától, mivel az ez előtti időpontról nem rendelkezünk adattal?

Számára is úgy kezdődött a forradalom, mint a legtöbb embernek, bár ő, a forradalom napján éjszakes műszakba ment dolgozni.

24-én reggel a feleségével szétnéztek a környéken és tájékozódtak, hogy mi van az utcán.

25-étől eljárógatott a Lujza utcába, ahol valakik feltörték az italboltot és az ingyen ital őt is vonzotta, amitől rendszeresen italos állapotban jutott haza. Pedig neki aztán igazán tudnia kellett volna, hogy a labilis idegállapotú ember csak mértékkel igyon, mert könnyebben válhat környezetével szemben agresszívvá.

Először egy céllövő puskát szerzett, amivel a ház kapuja előtt, próbából lőtt is, amit a szülei nehezményeztek, így a fegyvert betette a csatornába.

Részt vett a Kálvin téri orvosi rendelő előtt a barikád építésében, majd a rendőrségi gépkocsival hozott fegyverekből, ő is kapott egy katonai puskát egy doboz lőszerrel. Azt a feladatot kapták, hogy védjék a Baross utcai barikádot és környékét. Délben engedélyt kért, hogy hazamehessen ebédelni. Fegyverrel ment haza, ami 3 napig volt nála, de nem ment vissza a barikádra. A lakásuk közelében levő utcába bejött pár szovjet harckocsi, mire Bencsik a barikád mögé fut és rálő a harckocsira, de még kézigránátot is dobott feléjük. A harckocsiból kiszállt pár katona és a barikád felé indult. A lakásukból, az édesapja figyelemmel kísérte az erősen ittas fia tevékenységét és oroszul odakiáltott a katonáknak, hogy nem a barikád felől jött a lövés, ott nincs partizán, mire azok visszamentek a harckocsihoz. Ezzel, megmentette a barikád mögött egyedül lapuló fia életét. A fegyvert otthagya és a házuk kapuja alá futott. Mivel nem találta később az otthagyt puskát, szerzett egy másikat, amit erővel elvett egy nála fiatalabb és gyöngébb fiútól, egy dobtáras géppisztolyt, amit már végig megtartott és el is rejtett az öccsével Jenővel együtt, aki viszont a Corvin közti Balogh Gyula nevű barátjától kapott egy másik géppisztolyt megőrzésre a

forradalom bukása után. Eredetileg az volt a barát célja, hogy a fegyvert majd hazaviszi vidéken lakó szüleikhez, mert majd lehet vele vadászni, de ekkor albérletben lakott, ott pedig nem tudta elrejteni. **November 9-én** az öccsével Jenővel elhatározták, hogy az ablakpárkány alá rejtik el a két db. géppisztolyt tárustól, lőszerestől. A fegyverek elrejtéséről akkor más nem tudott, csak ők ketten, de utólag kiderült, hogy az édesapjuk is ott volt. **November 28-án** Jenő a barátjával Ausztriába távozott, de József is elköltözött és Rábaszentmiklósról ment az apósához a családjával. Jenő 3 hét múlva visszajött az ausztriai lágerből, mert ott nem érezte jól magát. Rájött, hogy a nyugati világ sem az, aminek itthon mondták. Jenő, az 1944-es bombázások során olyan sérülést szenvedett, amitől egyik kezét amputálni kellett és az egyik szeme világát is elveszítette, így egy darabig a Vakok Intézetében lakott és ott gyógyították. Jenő a Corvin közben volt 11. 01-04-ig és az ételmezésnél tevékenykedett, de tagja lett a Corvin Gárdának is. Fegyverrel nem harcolt, bár volt fegyverviselési engedélye és nemzetőr igazolványa is. A lakók nem felejtették el sérelmeiket, amit Bencsik József okozott nekik ittasan és fegyveresen, így feljelentést tettek ellene fegyverrejtegetésért ketten is, név nélkül, hogy az ablakmélyedésben fegyvereket rejtegetnek. Az első házkutatást **1957. 03. 02-án 22:00-kor** László Aladár honvéd szds. vezetésével tartották, de akkor csak honvédségi ruhákat találtak, fegyvereket nem. **03. 02-án**, amikor a házkutatók elmentek, Bencsik Jenő előveszi a fegyvereket az ablakmélyedésből és a fa tusákat eltűzeli, a fegyvereket pedig szétfűrészezi, hogy a lakásból feltűnés nélkül lehessen kivinni és eltüntetni. Ezzel már elkésett, mert **1957. 03. 06-án a lakásban ismét házkutatást tartott** a rendőrség és ekkor a kályhában megtalálták a hasznavehetetlen fegyvereket. Állítólag a kályhából kilógott egy olajos rongydarab és ez vezetett eredményre. A lakók elmondták a rendőrségi kihallgatás alkalmával, hogy Bencsik József nem csak velük volt agresszív, hanem a szüleivel is, de a szülők megbocsátók voltak, míg a lakók nem. Elmondták, hogy egyik alkalommal egy vita hevében, Bencsik József átlőtte egy, a közelben lakó idősebb ember combját, amibe ő később bele is halt. A rendőrségi vizsgálat az ebből eredő halált nem tudta bizonyítani és a személyt sem találta meg. Ifj. Bencsik Józsefet Rábaszentmiklóson, míg apját és Jenő nevű öccsét a Karácsony Sándor utcában tartóztatták le **03.06-án** és megkezdődött a kihallgatásuk. Apjuk elismeri, hogy tudott a fegyverekről, de milyen apa az, aki ezért a saját fiait is feljelenti? Mindhármukat elmeorvosi vizsgálatnak vetették alá, ahol ifj. Bencsik József nem önmagában keresi a probléma okát, hanem a családi konfliktus okaként a szüleit okolja. Majd a fegyverszakértő is megállapította, hogy bár a fegyverek most nem üzemképesek, de a lőszer ember élet kioltására alkalmasak, így beszügyeltetési kötelezettség alatt állnak.

A Rögtönítélő Katonai Bíróság, **B. VI. 2142/1957 számú ítéletével** első fokon ifj. Bencsik Józsefet és Bencsik Jenőt halálra ítélte és az ítélet, a kihirdetés után azonnal jogerőre emelkedett. A tanács elnöke megkérdezte az elítélteket és védőjüket, hogy kívánnak-e kegyelért folyamodni az Elnöki Tanácshoz?

Mivel az elítéltek kegyelemért folyamodtak, így a bíróság kegyelmi tanácsná alakult át és a következőképpen foglalt állást:

Az I. rendű vádlott ifj. Bencsik József ügyében, Szőlősi János szds. katonai ügyész fenntartja, hogy a vádlottat nem tartja kegyelemre méltónak.

Smigura Sándor szds. katonai ülnök, a vádlottat kegyelemre **nem ajánlja**.

Farkas Benő őrgy. katonai ülnök, a vádlottat kegyelemre **nem ajánlja**.

Mundi János hadbíró őrgy. a tanács elnöke az I. rendű vádlottat **kegyelemre ajánlja**, mivel az orvos szakértői vélemény szerint is korlátozottan beszámítható...

A II. rendű Bencsik Jenőt Szőlősi János szds. katonai ügyész kegyelemre nem ajánlja.

Smigura Sándor szds. katonai ülnök a vádlottat **kegyelemre nem ajánlja**.

Farkas Benő őrgy. katonai ülnök a vádlottat **kegyelemre ajánlja**, mert az ítéletet túl súlyosnak tartja az a cselekménnyel szemben.....

Mundi János hb. őrgy. a tanács elnöke is kegyelemre ajánlja, mert az ítéletet túl súlyosnak tartja a cselekménnyel szemben. – **Tisztelettel kérdzem, hogy ezt a súlyos ítéletet nem ő hozta?** – Nem bizonyítható, hogy részt vett volna fegyveres harcokban annak ellenére, hogy rendelkezett fegyverviselési engedéllyel.

Dr. Sinkó Elemér kirendelt védő megfogalmazta az elítéltek kegyelmi kérvényét az Elnöki Tanács felé.

1957. április 8-án érkezett meg a döntés, amely szerint:

Értesítem, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. április 03-án kelt 004/5/1957. számú Legfelsőbb Elhatározásával az Igazságügy Minisztériumi Kormány megbízott előterjesztésére a Budapesti Katonai Bíróság **1957. március 25-én kelt B. IV. 2142/1957. számú ítéletével** halálra ítelt **ifj. B e n c s i k J ó z s e f** /:1932. Zsiga Mária:/ pe. **kegyelmi kérvényét elutasította**, míg

B e n c s i k J e n ő /:1934, Zsiga Mária:/ pe. büntetését kegyelemből **15 évig** tartó börtönre, mint főbüntetésre, valamint 10 évre az egyes jogok gyakorlásától való eltiltásra, mint mellékbüntetésre váltotta át.

Budapest, 1957. április 8.

/: Dr. Jahner – Bakos Mihály hb. ezredes:/ mb. főosztályvezető.

A Budapesti Katonai Bíróságnak Jáger László hb. alezredes egyszerre juttatja el **ifj. Bencsik József és Pólya Ferenc Sándor kegyelmi kérvényének az elutasítását**, így mindkettőjüket egy napon, 1957. április 8-án végezték ki.

Ifj. Bencsik Józsefen a kötél általi ítéletet 1957. április 8-án 16:35-kor végrehajtották.

Nyughelye a Rákoskeresztúri Temető **233-as parcella 6. sor 16-os** sírjában van.

Bencsik Jenővel a büntetés átváltását a Markó út 25 szám alatt közölték és innen vitték át a Bp. X. Kozma út 13 alatti Országos Börtönbe.

Az édesanya Bencsik Józsefné könyörgő levelet írt a Legfelsőbb Bírósághoz azt kérve, hogy Jenő fiát részesítsék kegyelemre. A Katonai Bíróság azt válaszolta az édesanyának, hogy a 4/1954. IX. 30. P. M. számú rendelet értelmében 60 Ft. bélyegilletéket a fenti számra való hivatkozással pótlólag küldjön meg, mert az elítéltek érdekében benyújtott kegyelmi kérelmen ilyen összegű illetéket kell leróni.

A bíróság a kegyelmi döntésről annak idején értesíteni fogja.

Budapest, 1957. május 30.

Dr. Kiss István Gábor hb. szds. sk. a tanács elnöke.

A bíróság az iratokat áttanulmányozta és úgy határozott, hogy **nem javasolja az elítéltet kegyelemre**, mert részt vett a társadalmi rendünk megdöntésére szervezkedő „Corvin” banda tevékenységében... Így Bencsik Jenő **49-361-e számú elítélt** a Népköztársaság Elnöki Tanácsának a közkegyelem gyakorlásáról szóló **1963 évi 4-es számú törvényerejű rendelete** 1.§ /1/c pontja alapján 1963. március 27-én szabadult.

Haláláig – 1981. 04. 14-ig megfigyelték.

A Budapesti Katonai Bíróság 1991. 05. 22-i dátummal igazolja özv. Kovács Lászlóné hozzátartozó részére, hogy Bencsik Józsefet 1957. április 8-án kivégezték.

Felhasznált irodalom: ÁBTL. 3. 1. 9. V-147678-as Vizsgálati Dosszié és

Hadtörténeti Levéltár B.I.2142/1957 számú ítélet.

Budapest, 2012. december 8.

Bencze Pali

